nieuws

Insecticidenverbod pakt erg nadelig uit voor koolzaad

nieuws

De strenge beperkingen die gelden voor chemische gewasbescherming met neonicotinoïden zijn in 2013 uitgevaardigd door Europa. Vier jaar later zijn zowel de milieubeweging als de industrie nog volop aan het lobbyen. De één wil een totaalverbod, terwijl de ander de beleidsmakers wil doen inzien dat neonicotinoïden onmisbaar zijn en helemaal niet zo schadelijk als gedacht. Greenpeace liet een literatuurstudie uitvoeren. De fabrikanten Bayer CropScience en Syngenta kunnen daar nu een impactstudie tegenover plaatsen. Het Duitse onderzoeksinstituut HFFA becijferde dat het verbod op neonicotinoïden als zaaizaadbehandeling voor koolzaad de Europese koolzaadindustrie 880 miljoen euro per jaar kost.

18 JANUARI 2017 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:32

Lees meer over:
toelevering
milieu

De strenge beperkingen die gelden voor chemische gewasbescherming met neonicotinoïden zijn in 2013 uitgevaardigd door Europa. Vier jaar later zijn zowel de milieubeweging als de industrie nog volop aan het lobbyen. De één wil een totaalverbod, terwijl de ander de beleidsmakers wil doen inzien dat neonicotinoïden onmisbaar zijn en helemaal niet zo schadelijk als gedacht. Greenpeace liet een literatuurstudie uitvoeren. De fabrikanten Bayer CropScience en Syngenta kunnen daar nu een impactstudie tegenover plaatsen. Het Duitse onderzoeksinstituut HFFA becijferde dat het verbod op neonicotinoïden als zaaizaadbehandeling voor koolzaad de Europese koolzaadindustrie 880 miljoen euro per jaar kost.

Vorige week schreven we dat Greenpeace geen genoegen neemt met een gedeeltelijk verbod op neonicotinoïden. De milieuorganisatie wil de Europese Commissie bewegen tot een volledig verbod op deze soort insecticiden, en zette zijn vraag kracht bij met een literatuurstudie. Wetenschappers van de Unversiteit van Sussex kwamen na analyse van honderden studies tot de conclusie dat de milieuschade vaststaat. Sinds het gedeeltelijk verbod in 2013 in de EU van kracht werd, is het bewijs volgens hen sterker geworden dat neonicotinoïden bijdragen aan het verval van de wilde bij en de gezondheidsproblemen van de honingbij.

De fabrikanten gaan steevast in het verweer met het argument dat een zaaizaadbehandeling net een heel veilige manier is van insectenbestrijding. Het alternatief, bespuitingen tijdens het groeiseizoen, is volgens Syngenta en co risicovoller voor niet-doelorganismen. De gewasbeschermingsmiddelenindustrie heeft niet gereageerd op de literatuurstudie van Greenpeace, maar vestigt nu wel de aandacht op een impactstudie die uitgevoerd werd door het Duitse onderzoeksinstituut HFFA Resaerch. Daaruit moet blijken hoe groot het gemis aan neonicotinoïden is in de teelt van koolzaad.

Doordat het zaaizaad niet met neonicotinoïden is behandeld, zijn de planten minder goed beschermd tegen insectenvraat. De Duitse wetenschapper Steffen Noleppa (HFFA) maakt zich sterk dat dit effect meetbaar is. De schattingen in diverse studies lopen uiteen van een opbrengstderving van minder dan één procent tot meer dan 20 procent, naargelang de plaagdruk. Gemiddeld is er volgens Noleppa sprake van een vier procent lagere opbrengst op koolzaadvelden in de EU. Samen met de opbrengst gaat ook de kwaliteit van het koolzaad er op achteruit. In verschillende studies komt dit aan het licht. De verklaring zijn kleinere zaden en een lagere olie-inhoud als gevolg van insectenschade. In iets meer dan zes procent van de oogst zou dit merkbaar zijn, wat voor deze partijen koolzaad een verlies van 36,5 euro per ton veroorzaakt.
Zonder de Europese ban op neonicotinoïden zou er jaarlijks 912.000 ton meer koolzaad geoogst zijn tussen 2013 en nu. “Het opbrengstverlies is zo groot als de volledige koolzaadproductie in Roemenië”, zo staat te lezen in het rapport. Omgerekend kost dit de telers 350 miljoen euro. Steffen Noleppa raamt hun totale inkomstenderving op 400 miljoen euro vanwege de minwaarde door kwaliteitsverlies. De zaaizaadbehandeling werd vervangen door vollevelds bespuitingen met insecticiden, voornamelijk pyrethroïden. Naargelang de insectendruk moet een perceel 0,2 tot 2,7 maal behandeld worden. Dit heeft een hoger prijskaartje dan een zaaizaadbehandeling, wat opnieuw voor rekening van de telers is.
Op die manier komt Noleppa aan een totaal omzetverlies van dan 520 miljoen euro bij de producenten in Europa. Dat cijfer houdt nog geen rekening met het overzaaien van een totaal door insecten vernield gewas, wat kan voorkomen in onbehandelde percelen. Mogelijk gaan telers anticiperen op vraatschade door meer zaaizaad te gebruiken, wat de kostprijs van de teelt eveneens verhoogd. Minder koolzaad betekent ook minder bedrijvigheid verderop in de keten: transport, verwerking, verpakking en handel. Dit kost de economie een extra 360 miljoen euro. De hele koolzaadketen ziet dus 880 miljoen euro in rook opgaan als gevolg van de ban op neonicotinoïden. Naar verluidt had men dit zo erg niet ingeschat voor het afkondigen van het verbod. Behalve het negatieve effect op de economie wijst deze studie ook op de milieu-impact, onder andere in de vorm van bijkomend landgebruik voor koolzaadteelt. “Die 912.000 ton moet immers ergens anders geproduceerd worden, wat voor het merendeel in Australië en Oekraïne zal gebeuren.
De impactstudie concludeert dat de beleidsbeslissing om neonicotinoïden een economische en milieu-impact heeft die substantieel en vaak negatief is. De zaadcoating niet toepassen heeft een aantal specifieke milieuvoordelen, zo erkent de studie, maar heeft ook ongewenste neveneffecten. Die hadden volgens de auteur meegenomen moeten worden in een (meer holistische) beoordeling. HFFA Research deed de studie in opdracht van Bayer CropScience en Syngenta maar benadrukt dat de resultaten niet beïnvloed zijn door de opdrachtgevers.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada